

Лекція 4
Тема 3. Грошові надходження
підприємств

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

ННІ Бізнесу

Лектор:

Дробот Наталія Миколаївна

Питання лекції:

- 1. Характеристика та склад грошових надходжень підприємств
- 2. Доходи від операційної діяльності
- 3. Грошові надходження від інвестиційної, фінансової та іншої звичайної діяльності підприємств
- 4. Формування валового і чистого доходу

Грошові надходження –

це кошти, які надходять на поточні й інші рахунки підприємств у банках та в касу підприємств.

Грошові надходження

Внутрішні

Кошти що надходять з будь-яких джерел на самому підприємстві (виручка від реалізації продукції, робіт, послуг; виручка від іншої реалізації; доходи від фінансово-інвестиційної діяльності; доходи від позареалізаційних операцій).

Зовнішні

Надходження коштів на поточний рахунок підприємства в банку, які мобілізуються на фінансовому ринку (довгострокові та короткострокові кредити, асигнування із бюджету).

Діяльність підприємства

**Звичайна
діяльність**

**Надзвичайна
діяльність**

Операційна

Фінансова

Інвестиційна

Звичайна діяльність –

це будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

Надзвичайна діяльність –

це подія або операція, яка відрізняється від звичайної діяльності, та не очікується, що вона повторюватиметься періодично або в кожному наступному звітному періоді (стихійне лихо, пожежа, техногенна аварія тощо).

Операційна діяльність –

операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Інвестиційна діяльність –

це сукупність операцій з придбання та продажу довгострокових (необоротних активів), а також короткострокових (поточних фінансових інвестицій), що не є еквівалентами грошових коштів.

Фінансова діяльність –

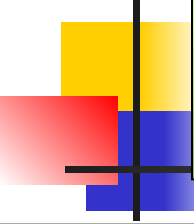
це сукупність операцій, які призводять до зміни величини та (або) складу власного і позикового капіталу.

Класифікація грошових потоків за видами діяльності

Надходження грошових коштів (вхідні)	Сплата грошових коштів (вихідні)
<i>Операційна діяльність</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - Надходження від покупців; - Інші операційні надходження.	<ul style="list-style-type: none"> - Платежі постачальників; - Виплати працівникам; - Оплата інших операційних витрат.
<i>Інвестиційна діяльність</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - Продаж необоротних активів; - Продаж фінансових інвестицій; - Надходження від позичальників і емітентів.	<ul style="list-style-type: none"> - Придбання необоротних активів; - Придбання цінних паперів.
<i>Фінансова діяльність</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - Випуск (емісія акцій); - Продаж викуплених акцій власної емісії; - Отримання позичок.	<ul style="list-style-type: none"> - Погашення позичок; - Виплата дивідендів; - Викуп акцій власної емісії.

Основна діяльність підприємств -

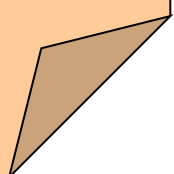
це діяльність, яка передбачена їх статутом і пов'язана з виробництвом і/або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечує основну частку його доходу.

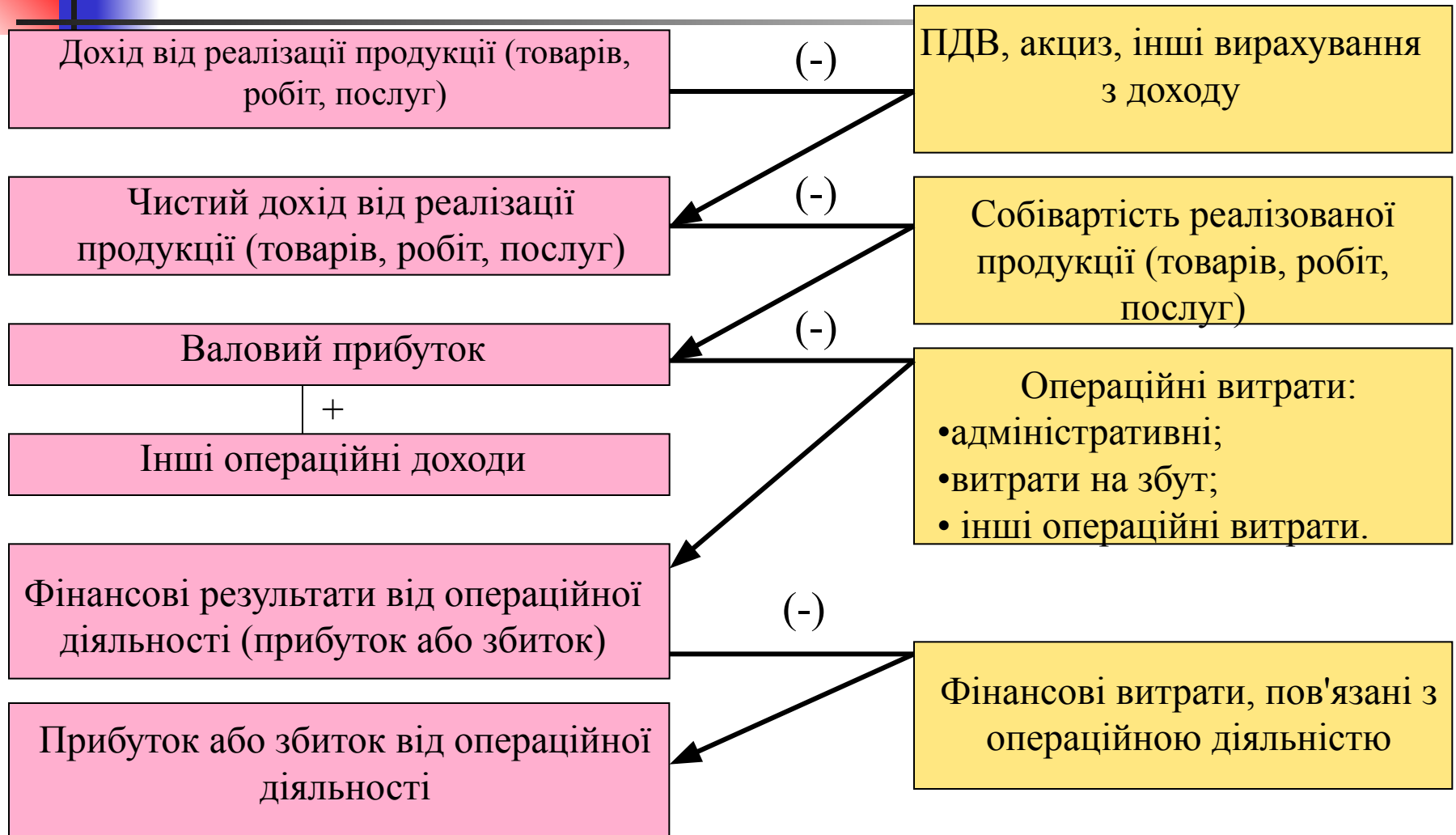
Грошові надходження від реалізації
продукції (товарів, робіт, послуг) -

це загальний дохід від основної
діяльності підприємства, його
внесок у валовий внутрішній
продукт країни.

Грошові надходження підприємств від операційної діяльності та їх призначення

Виручка від реалізації -

це сума коштів, які надійшли на поточний рахунок підприємства в банку або в касу підприємства від продажу товарів та надання послуг.

Її розмір залежить від обсягів реалізації продукції, ціни реалізації одиниці продукції, каналів та строків реалізації, якості та асортименту.

**Доходи (виручка) від реалізації групуються
за такими видами діяльності:**

- реалізація товарів;
- реалізація готової продукції;
- виконання робіт та надання послуг.

Прямий вплив на розмір виручки справляє і рівень відпускних цін.

- **Фіксовані ціни** – встановлюються адміністративно на продукцію державних підприємств, деякі соціально значимі товари, які монопольно виробляються державою;
- **Регульовані ціни** – встановлюються для регулювання рівня рентабельності товарів першої необхідності;
- **Вільні ціни** – створюються під впливом попиту та пропозиції.

Установлюючи вільні ціни (Цв), за основу беруть собівартість і прибуток (планову рентабельність).

$$\text{Цв} = \text{С} + \text{П} + \text{АЗ} + \text{ПДВ},$$

де С – собівартість продукції, грн.;

П – величина прибутку в ціні, грн.;

АЗ – акцизний збір;

ПДВ – податок на додану вартість;

Залежно від того, кому реалізується продукція, встановлюються відпускні ціни та роздрібні ціни.

$$Ц_p = C + П + АЗ + ПДВ + ТЦ,$$

де ТЦ – торгова націнка.

Планову виручку від реалізації продукції визначають:

**методом
прямого
рахунку**

множенням кількості реалізованих виробів на їхню реалізаційну ціну і додаванням отриманих сум за всією номенклатурою виробів.

**укрупненим
методом**

виходячи з товарного випуску виробів у плановому періоді, додаючи залишки виробів на початок планового періоду і віднімаючи такі на кінець планового періоду.

**комбінованим
методом**

Коли асортимент виробів надто великий

До доходів від операційної діяльності належать:

-
- доходи від реалізації товарів;
  - доходи від реалізації готової продукції;
  - доходи від реалізації робіт, послуг.

До інших операційних доходів, включаються:

- дохід від реалізації іноземної валюти;
- дохід від реалізації інших оборотних активів (крім фінансових інвестицій);
- дохід від оперативної оренди активів (майна), крім фінансової, якщо ця діяльність не є предметом (метою) створення підприємства. Підприємство має право здавати в оренду (лізинг) нерухоме майно (будівлі, споруди, обладнання, техніку);
- дохід від операційної курсової різниці за операціями в іноземній валюті.

**Інвестиційна діяльність дає
можливість підприємству
отримувати грошові надходження:**

- від продажу основних засобів;
  - реалізації нематеріальних активів;
  - реалізації цінних паперів та інших довгострокових фінансових інвестицій;
  - повторного продажу власних акцій;
  - погашення наданих позичок;
  - одержання відсотків і дивідендів.
-

З фінансовою діяльністю підприємства пов'язані такі надходження грошових коштів:

- від емісії власних акцій;
- отриманих довгострокових кредитів і позичок;
- короткострокових кредитів і позичок;
- погашення заборгованості за довгостроковими орендними зобов'язаннями;
- цільових фінансових надходжень;
- курсових фінансових надходжень;
- курсових валютних різниць від переоцінки валюти тощо.

Позареалізаційна операція –

це діяльність підприємства, що безпосередньо не пов'язана з реалізацією продукції (робіт, послуг) та матеріальних і нематеріальних активів.

До доходів від позареалізаційних операцій належать:

-
- штрафи, пені, неустойки та інші види санкцій;
  - прибуток попередніх років;
  - погашення дебіторської заборгованості, списаної як безнадійна.

Грошові потоки підприємства

Грошові надходження

Грошові виплати

Операційна діяльність :

- від продажу товарів, робіт, послуг;
- у вигляді доходів від кредитування (процентний) і пайових цінних паперів (дивідендний доход).

- виплати постачальникам за товари і послуги;
- виплати з оплати праці;
- сплата процентів за кредитами;
- сплата податків.

Інвестиційна діяльність:

- від продажу основних засобів;
- від продажу боргових зобов'язань;
- отримання відсотків, дивідендів.

- придбання основних засобів;
- фінансових інвестицій;
- придбання боргових зобов'язань.

Фінансова діяльність:

- отримання позичок;
- від продажу власного капіталу (акцій), отримання відсотків, дивідендів.

- виплата кредитів (основна сума);
- виплата дивідендів;
- викуп власних акцій.

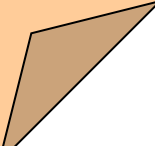

Валовий дохід –

це грошовий вираз вартості знов створеної продукції.

Визначається як різниця між виручкою та матеріальними витратами й амортизаційними відрахуваннями у складі собівартості реалізованої продукції.

Чистий дохід –

виражає в грошовій формі вартість додаткового продукту і визначається як перевищення виручки від реалізації продукції над вартістю матеріальних витрат, амортизаційних відрахувань і заробітної плати або як різниця між валовим доходом і заробітною платою.

Домашнє завдання

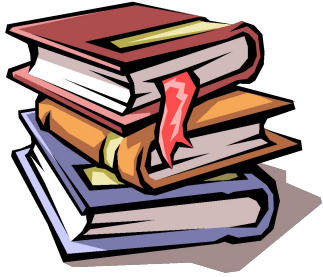
- 1. Порядок визначення доходу за бухгалтерським та податковим обліком.
- 2. Склад і сутність доходів від фінансових операцій.
- 3. Склад і сутність доходів від інвестиційної діяльності.

План семінарських занять

---

1. Дайте характеристику грошових надходжень та поясніть їх необхідність для підприємств.
2. Дайте характеристику виручки від реалізації продукції.
3. Назвіть фактори, що впливають на абсолютну суму виручки від реалізації продукції.
4. Дайте характеристику цін на продукцію і фактори, що на них впливають.
5. Розкрийте порядок визначення цін на продукцію.
6. Охарактеризуйте дохід підприємства від фінансово-інвестиційної діяльності.
7. Дайте визначення валового і чистого доходу підприємства.

Навчальні завдання індивідуальної роботи

- Сутність показника Cash-flow, методи його розрахунку. Причини, за яких вважається, що цей показник відображає більшу ефективність операційної діяльності, ніж чистий прибуток.

Дякую за увагу!